

Predmet: Zvornik II (Branko Grujić i Branko Popović)

Broj predmeta: K.V.br.6/08.

Glavni pretres: 08.11.2010.

Izveštaj: Slavica Jovanović i Nataša Kandić, punomoćnice oštećenih

Završna reč branioca optuženog Branka Grujića – advokata Milomira Šalića

Više puta menjana i dopunjavana optužnica predstavlja pokušaj da se, na osnovu neke pretpostavljene krivice, iskonstruiše odgovornost optuženog Branka Grujića. Tužilac pokušava da odgovornost optuženog Grujića definiše preambulom optužnice koju ne prati pojedinačni opis krivičnih dela i konkretizacija radnji. Pod pritiskom strašnih posledica ovog zločina i namere da se određena lica zaštite od odgovornosti, postoji opasnost da se ovo suđenje pretvori u montiran proces protiv optuženog Branka Grujića. Tužilaštvo pokušava da iskonstruiše komandnu odgovornost za optuženog Grujića. Nije ponuđen nijedan dokaz koji bi utvrdio efektivnu vlast optuženog Grujića nad vojnim i policijskim jedinicama. Optuženi Grujić se na funkciji Predsednika vlade našao sticajem okolnosti. Lica koja su odgovorna za ovaj zločin, u ovom postupku su zaštićeni svedoci, sa ogromnim materijalnim bogatstvom stečenim ratnim profiterstvom. Optuženi Grujić je označen kao odgovoran za sve loše što se dešavalo u Zvorniku, a onda su traženi dokazi da se to i potvrdi. Okolnost da je optuženi Grujić odlazio kod Muslimana zatvorenih u zgradi preduzeća *Novi izvor*, neutvrđena je i moguće iskonstruisana. Ali da to i jeste tačno, u toj radnji nema elemenata krivičnog dela. Optužnicom se potpuno pogrešno i netačno navodi da je optuženi Grujić odlazio u Tehničko-školski centar i prisustvovao odvođenju zatvorenih Muslimana u Dom kulture u Pilici. U delu optužnice za prinudno raseljavanje meštana Kozluka i Skočića, treba obratiti pažnju da se to stanovništvo nalazilo na liniji dodira zaraćenih strana, da nije bilo bezbedno, da se sa stanovišta strategije i taktike moralo izmestiti. Inkriminisane radnje desile su se u okolnostima ratnog haosa, preteča tog događaja bilo je stradanje velikog broja lica srpske nacionalnosti u Tuzli, radi se o verskom sukobu, koji je proizašao iz neraščišćenih pitanja u prošlosti, kao i postojanja velikog broja izbeglica Srba.

Završna reč branioca optuženog Branka Popovića, advokata Milorada Perkovića

Optužnicom je prikazana predimenzionirana uloga optuženih u Zvorniku 1992. godine. Istorijski posmatrano, narodi sa ovih prostora nikada nisu međusobno ratovali, a da ih na to nisu pokretali strani uticaji. Veliko je pitanje šta se desi da ljudi koji decenijama žive i rade zajedno, imaju prijateljske i rođачke veze, jedni drugima postaju smrtni neprijatelji.

U periodu obuhvaćenim optužnicom, na tom prostoru vladao je strah koji je svojstven anarhiji. Dešavalo se da generali i uticajni političari budu ponižavani i tučeni. Optuženi Branko Popović, kao nazovi komandant, koji nije služio vojsku, bez bilo kakvog vojnog znanja, nije mogao da komanduje jednom *Arkanu*, *Peji*, *Pivarskom*, *Žući*, *Niškom*-ljudima koji su komandovali sa po 20-30 naoružanih lica. Za njihovo hapšenje trebalo se pripremati 20 dana i trebalo je formirati specijalnu jedinicu.

Optužnica je krajnje selektivna, a istraga nije bila usmerena na prava pitanje i zaista odgovorne osobe. Deo optužnice koji se odnosi na navodno protivpravno lišavanje slobode Spomenke Stojkić predstavlja kukavičije jaje, jer zašto bi se neko poput optuženog Pavlovića bavio onim što govori jedna čistačica. To svakako ne može biti dokaz odgovornosti za druga dela koja se

optuženom Popoviću stavljaju na teret. Optuženi Grujić i Popović uopšte nisu učestvovali u pregovorima oko iseljavanja meštana Klise, Đulića i ostalih sela 1.06.1992. godine. Optuženi Popović se tog dana slučajno zatekao u Štabu TO i potpisao pismo koje su parlamentarci odneli u Tuzlu. Naređenje za odvođenje zarobljenih Muslimana iz Doma kulture u Pilici izdala je vojska. O tome svedoči i dopis u kome se kaže da Vojska Republike Srpske ima oko 600 zarobljenih Muslimana na teritoriji opštine Zvornik, a jedini zarobljenici su oni koji se pominju u ovoj optužnici. Pogrešno je svu krivicu za teške zločine počinjene u Zvorniku svaliti jedno na optuženog Popovića jer bi se time deo krivice drugih prebacio na optuženog Popovića.

Završna reč optuženog Branka Grujića

U Zvorniku je u toku rata bilo 1363 žrtve srpske nacionalnosti, koje se u ovom postupku ne pominju. Da se htelo da se meštani Diviča zarobe i zatvore, oni se ne bi 26.05.1992. slali prema teritoriji pod kontrolom muslimanskih oružanih snaga. Pregovore za iseljenje meštana Klise, Đulića i okolnih sela, sa srpske strane vodio je Jovo Mijatović koji ga je obavestio da je dogovoreno njihovo mirno iseljenje prema Sapni. Ne zna zašto se tako nije postupalo. U isto vreme, Birčanska brigada izdala je naredbu da je dozvoljeno iseljavanje žena, dece i starih, a za vojno-sposobne muškarce nalaže se zarobljavanje radi razmene. Ne zna ko je u Zvorniku postupio po toj naredbi. Tih dana vršena je primopredaja dužnosti između Štaba TO i Zvorničke brigade, zbog čega i nije viđao optuženog Branka Popovića. Nije izvršeno bilo kakvo prinudno iseljenje meštana Kozluka. Oni su i pre toga hteli da se isele, a Privremena vlada se samo saglasila sa njihovim zahtevom. Nikada nije odlazio u zgradu preduzeća *Novi izvor*, niti je od zatvorenih Muslimana tražio da potpišu svoja imena i izraze lojalnost srpskim vlastima. Izjave svedoka Divičana na okolnosti njegove posete njima u zgradi *Novog izvora* međusobno su kontradiktorne. Mnogi svedoci tvrde da su meštani Kozluka hteli da se isele i da ih na to niko nije prisilio.

On lično, kao i ostalo srpsko rukovodstvo u Zvorniku, imalo je velike probleme sa pripadnicima paravojnih jedinica zbog čega su na kraju Slavoljub Tomašević, Slavko Savić i on podneli ostavke.

Svedočenje svedoka Dragana Đokanovića je nepouzđano jer se zapravo on nalazio na višoj poziciji u vlasti od optuženih i sam snosi deo odgovornosti za dešavanja u Zvorniku u tom periodu. Upravo on je preko svojih uticaja i veza obezbedio voz koji je Kozlučane prevezao od Šapca do Subotice. Taj svedok svEDOČIO je preko video-konferencijske veze jer ne sme da dođe u Srbiju iz straha od krivičnog gonjenja.

Predlaže da sud donese odluku samo za dela koja je on izvršio, a ne i ona koja su izvršili drugi.